

naar mindre Olden falder, efter Proportion, som skal modereres og lignedes efter 8 Tønder Hartkorn paa Gaardene ligesom de ere store og smaa til. Det indsees imidlertid let, hvor ufulkommen denne Forfærd er, og hvilken Anledning den indeholder til Tvivl og Tvist om dens rette Anvendelse i hvert Aar og paa hvert Sted. Men i de allerfleste Tilfælde savnes for den øvrige Deel af Riget endog al positiv Veiledning, saa at Hjemmel for hvad og hvormeget der skal ydes, maa søges i gammel Skik og Vedtagt, hvortil endog Loven selv i 2—15—10 henviser.

Det vil derfor beroe paa Bessaffenheden af de her omhandlede Afgifter og paa Maaden, hvorpaa de hidtil have været udrede, om de kunne henføres under nærværende Paragraph eller under Slutningsparagraphen.

Hvad dernæst angaaer den 3die Klasse af Skole-Indtagter, de, der tilveiebringes ved Pigning, da har Kirkeministeriet, med Anerkjendelse af det Rigtige i Landbocommissionens Bemærkninger om det privilegerede Hartkorns allerede stedfindende Deeltagelse i de lignede Skoleudgifter, og om at Pigningen lovmæssigt ikke er bunden til Hartkornet alene, skjøndt den i Praxis næsten alene holder sig dertil, været af den Formening, at det er i sin Orden at herefter de Præstationer til Skolevæsenet, der som Bengebidrag eller Naturalpræstationer og Arbejde hidtil fordeeltes paa det ufrie Hartkorn, fordeles paa det samtlige Hartkorn uden Forskel. Men idet man saaledes forandrer Hartkornets forskellige Forhold til disse Præstationer, vil med det samme, hvad Brændsel til Skolerne angaaer, Adskillelsen mellem Pligten at yde Brændselsstof og at yde Arbejde ved Brændselet bortfalde. Der synes da at være al Anledning til at bringe denne hele Ydelse i en bedre Form ved at bestemme, at det fornødne Brændsel kjøbes og leveres for vedkommende Oders Regning. Hvad der nu efter Udkastet overføres fra det hidtil ufrie paa det samtlige Hartkorn,

er fremdeles tillige just de Dele af Ydelseerne til Skolevæsenet, som udredes ikke sogneviis, men districtsviis, og der er da atter her et Punct, hvor det, naar overhovedet Forandring i Fordelingen skeer, maa ansees for saare ussikkert at faae det hele Forhold bedre ordnet ved at op-hæve den forvirrende og besværlige, til Strid og Klager over Ulighed i Bebyrdelse førende, Adskillelse imellem hvad der udredes af Sognet og hvad der udredes af Districtet. Districtet er baade for lidet til at Trykkes vel kan udjevne sig, og for ubestemt begrændset, og overhovedet bør slige Udgifter i det Ringeste ikke fordeles og tilveiebringes efter mindre Kredse end dem, der have det laveste Trin af Bestyrelse (Sogneforstanderskabet) tilfælles.

Foraa vidt angaaer det i det oprindelige Udkast omhandlede Tilfælde, at en Besiddet af privilegeret Hartkorn har henlagt Legater eller særlige aarlige Bidrag til Skolevæsenet, og at slige Gaver skulde af Lovgivningen erklæres tilbagekaldelige, naar det maatte antages, at de vare gjorte i Anledning af Giverens Gien-dømmes privilegerede Forhold til Skolevæsenet, da har Kirkeministeriet for sit Vedkommende ganske sluttet sig til Landbocommissionens Bemærkninger derimod. En saadan Bestemmelse om Donationer og Legater, der størstedels have deres Oprindelse fra en Tid, da der ikke var Spørgsmaal om Skoleafgift enten af det ene eller andet Slags Hartkorn, vilde savne al Grund, og Afgjørelsen af, hvad der var skænket i Anledning af Hartkornprivilegiet og hvad ikke, vilde i de fleste Tilfælde være umulig.

Derimod har Kirkeministeriet ikke havt noget at erindre imod, at det paalægges Skolecommuneerne, naar Præsterne af deres Hartkorn komme til at udrede Bidrag til Skolevæsenet lige med andre Hartkornbesiddere, at overtage det Præsterne for Tiden paahvilende særegne Bidrag til Skolelærer-Hjælpekasserne.